

RAIVAAJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, kesäk. 17 - Wed. June 17, 1998

FINNISH AMERICAN WEEKLY

94. vuosikerta Vol. XCIV No. 24

65 cents

Suomen pääministeri Lipponen:

Suomi valmis rauhaturvaamiseen Kosovossa

Suomi on valmis osallistumaan rauhaturvaoperaatioon Kosovossa, mikäli sellaisesta sovitaan YK:n turvallisuusneuvostossa tai Etyjissä, sanoi Suomen pääministeri Paavo Lipponen (sd) viime viikon perjantaina.

Hän totesi kuitenkin, että Suomen panos on väistämättä vaatimaton, sillä olemassa olevat voimavarat ovat miltei täydellisesti kiinni. Lipponen mukaan ei ole mahdollista siirtää joukkoja Bosnian tai Makedonian operaatiosta, sillä ne jatkuvat edelleen.

Sotilaalliseen operaatioon Suomi ei lähde, eikä Lipponen ottanut kantaa siihen, antaisiko Suomi sellaiselle poliittisen tukensa. Lipponen muistutti, että myös eduskunnan on hyväksyttävä Suomen osallistuminen. Hän odotti, että Kosovo nousee esille myös tulevassa Cardiffin EU-huippukokouksessa. (STT)

EU-maiden johtajat koolla

EU-maiden johtajat aloittivat maanantaina huippukokouksensa Walesin pääkaupungissa Cardiffissa. Kokouksen asialistalla on muun muassa keskusteluja Euroopan unionin päätöksenteon uudistamisesta, talouspolitiikan suuntaviivoista ja EU:n itälaajentumisesta.

Sisäisistä kiistakysymyksistä ei ole odotettavissa ratkaisuja, joten ulkosuhteiden uskotaan nousevan esiin. Ainakin Kosovon kriisistä on odotettavissa tiukkasanaa kannanotto.

Suomea kokouksessa edustavat pääministeri Paavo Lipponen (sd), valtiovarainministeri Sauli Niinistö (kok) ja ulkoministeri Tarja Halonen (sd). Myös presidentti Martti Ahtisaari osallistuu kokoukseen. (STT)

Kiasma

HELSINKI (Stig Häggblom) - Suomi on saanut nykytiteen museonsa ja Mannerheim on saanut veroisensa ystävänsä Helsingin katukuvaan. Kysymyksessä on titetenkin Mannerheim-patsas Eduskuntataloa vastapäätä.

Pääkaupungin katukuva on muuttunut, mutta niin on Suomikin. Pian nousee Postitalon pohjoispuolella Helsingin Sanomien palatsi, josta on tuleva - niin on helppo aavistaa - pienen pohjoisen EU-maan tiedotuskeskus numero yksi.

Kiasma lähti liikkeelle sellaisella vauhdilla, että vastaavaa museotoimintaa maassa ei olla nähty aikaisemmin. Ensiksi kutsuttiin 700 taiteen tekijää avajaisiin. Juhlallisen avajaisseremonian toimitti pääministeri Paavo Lipponen. Sitten oli yleisön vuoro. Kolmantena päivänä tuli 10,000. Neljäntenä tuli toiset 10,000. RAIVAAJA oli mukana tässä joukossa. Keltään ei tiukattu pääsylippua. Näin rikas maa on Suomi!

Stig Häggblomin kirjoitus löytyy takasivulta.

HUBBARDSTON, MA - These three Finnish American ladies served as Grand Marshals of this year's Memorial Day parade in Hubbardston. Each has been a member of the American Legion Lady's Auxillary for 50 years. Pictured, left to right, are Helen Merikanto, Helmi Taylor and Impi Tammi.

photo: Tauno Aalto

Special offer for new RAIVAAJA subscribers!

Three months for five bucks! Whether you read Finnish or English, RAIVAAJA will keep in touch with your roots, current Finnish American activities and events in Finland. Subscribe today!

Name _____

Address _____

Note: This offer is limited to new subscribers in the U.S. only and expires on September 30, 1998. Regular USA subscription rates are \$28.00 a year, \$20.00 for six months, and \$16.00 for three months. Send this coupon and your check payable to Raivaaja Publishing Company, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

This week in

THE FINNISH-AMERICAN pages 4 - 9

RAIVAAJA

- Jim Kurtti's high school students write histories of their immigrant ancestors
- FinnFest USA '98 worship activities and veterans events
- Beth Kangas' unforgettable year in Finland

Suomen uutisia

Kontra-amiraali Kaskeala: Suomi ei osallistu rauhaanpakottamiseen

Puolustusministeriön osastopäällikkö Juhani Kaskeala vakuuttaa, ettei EU:n yhteisen puolustuspolitiikan kehittäminen vie Suomelta valtaa päättää itsenäisesti, mihin rauhanturvaoperaatioihin ja millä ehdoilla suomalaisjoukkoja kulloinkin lähetetään.

Kontra-amiraali Kaskealan mukaan Suomi ei jatkosakaan osallistu niin kutsuttuun rauhaanpakottamiseen. (STT)

Suomi ja Japani virittävät ympäristöyhteistyötä

Suomi ja Japani kaavailivat yhteisiä hankkeita muun muassa kestävän metsänhoidon edistämiseksi ja metsäteollisuuden hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi.

Espoossa pidetyssä suomalais-japanilaisessa ympäristöseminaarissa löydettiin kaikkiaan parikymmentä käytännön aihetta, joissa yhteistyötä voitaisiin tehdä. Yhteisten hankkeiden uskotaan olevan hyödyksi ainakin metsänhoidossa ja metsäteollisuudessa, energiansäästöissä ja ilmansuojelussa sekä jätehuollossa ja kierrätyksessä.

Molempia maita kiinnostaa myös yhteistyön laajentaminen esimerkiksi Venäjän suuntaan.

Seminaarin järjestivät ympäristöministeriö, ulkoministeriö ja Tekes, ja sitä tukivat lisäksi Japanin ympäristöministeriö ja ulkoministeriö sekä uusien energialähteiden tutkimuslaitos NEDO. Vastaava seminaari on määrä järjestää Japanissa vuonna 2000. (STT)

Helikopterihankintaan kytketään vastakauppoja

Puolustusministeri Anneli Tainan (kok) mukaan puolustusvoimien helikopterihankintaan liitetään täysimääräiset vastakauppavelvoitteet. Puolustusministerin mukaan vastakauppoilla pyritään avaamaan vientimahdollisuuksia kotimaiselle puolustusvälineeteollisuudelle.

Suomi ja Ruotsi käyvät keskustelua mahdollisesta yhteishankinnasta hyvässä yhteistyöhennessä. Asiaa selvitetään myös neljän Pohjoismaan kesken, koska kaikissa maissa suunnitellaan helikopterihankintoja. (SS)

Keskiaikainen Turku esille kaivauksissa

Keskiaikaista Turkuä tutkitaan tänä kesänä polkkekellisen laajoissa kaivauksissa Åbo Akademin päärakenuksen takana entisessä Mätjärven korttelissa parinsadan metrin päässä Tuomio-kirkosta.

Esille on saatu 1300-luvun kerrostumia, katuja ja talojen rakenteita. Kaivausalueelta on löytynyt kengänosia 1300-luvulta, rahoja, saviastioiden kappaleita ja runsaasti eläinten luita.

Kaivauksilla saadaan uutta tietoa Turun asutuksesta, sillä Turun ja samalla Suomen vanhin kaupunkikartta on 1630-luvulta, eikä siihen ole merkitty tontteja ja rakennuksia. (SS)

Sotaveteraaneja luultua enemmän

Vuosien 1939-1945 sodissa vammautui 93 000 suomalaista sotilasta eli selvästi useampi kuin tähän asti on luultu, kertoo tuore selvitys. Aiemmin on esitetty arvioita, joiden mukaan pysyvän vamman olisi saanut noin 70 000 sotilasta.

Selvityksen tekijä, filosofian maisteri Markku Honkasalo sanoo invalidien ammattitaitustaan osoittavan, että Suomen armeija oli työläisten armeija. Vammautuneiden työmiesten määrä on kaksinkertainen verrattuna vamma saaneiden talonpoikien lukuun. (SS)

Suomen uutisia

Helsingin olympiahanke hyödyntää naisenergiaa

Helsingin vuoden 2006 olympiahanke sai äskettäin myönteisen vastaanoton Kansainvälisen olympiakomitean hallitukselta. Suomen hanke esiteltiin kolmen naisen johdolla Sevillassa. Helsinki oli kisaehdokkaista ainoa, joka pystyi jo tässä vaiheessa esittelemään lähes valmiit suorituspaikat.

KOK:n hallitus sai kuulla Suomen hankkeesta ylipormestari Eeva-Riitta Siitosen, europarlamentaarikko Marjo Kallström-Matikaisen ja Pirjo Häggmanin johtamalta kahdeksan-henkisestä delegaatista.

Helsingin ja Lillehammerin edustajat viipyivät kokoushuoneessa yli alkataulun. Varsinkaan vasta edellisenä iltana Sevillan ehtineen Marjo Matikaisen halaamisesta ei meinannut tulla loppua. KOK:n hallitus tuntee hänet erinomaisesti vuoden 2002 arvointikomission jäsenenä.

Helsingin hakukomitean puheenjohtaja vuorineuvos Martin Saarikangas oli kahden Sevillan esintymisen jälkeen todella tyytyväinen.

Ylipormestari Siitosen saapuminen Sevillan vaikutti taktisesti erittäin onnistuneelta ratkaisulta. Ylipäättäväkin olympiaperheessä arvostetaan erityisesti sitä, että kaupunkien ylin johto on täysin rinnoin mukana. (STT)

Suomi ja Venäjä solmivat ydinturvasopimuksen

Säteilyturvakeskus (STUK) ja Venäjän ydinturvaviranomainen Gosatomnadzor ovat solmineet viisivuotisen yhteistyösopimuksen. Sopimuksen tarkoitus on parantaa ydinmateriaalien ja radioaktiivisten jätteiden valvontaa Venäjällä sekä kehittää turvajärjestelyjä ja alan säännöstöä. Sopimus luo pohjan pitkäjänteiselle yhteistyölle. Aiempi yhteistyösopimus päättyi viime vuonna.

Säteilyturvakeskus kouluttaa Venäjän tulliviranomaisia säteilyn mittaamisessa. STUK myös järjestää alan seminaareja.

Suomen ulkoministeriö on varannut tänä vuonna noin 20 miljoonaa markkaa lähialueiden säteily- ja ydinturvallisuuden parantamiseen. Hankkeiden rahojen hallinnasta vastaa pääosin Säteilyturvakeskus. (SS)

Merkittävä löytö Riihimäen muinaiskaivauksissa

Riihimäen Arolammin muinaistieteellisissä kaivauksissa on tehty merkittävä löytö. Savesta poltetun savijumalan tai idolin alaruumiin osa sijaitsee Riihimäen museotoimenjohtajan Heikki Matiskaisen mukaan myöhäiskivikauden- ja pronssikauden taitteeseen. Harvinainen esine on siis 3 000-4 000 vuotta vanha.

Esine liittyy esihistoriallisen ihmisen maailmankuvaan. Siinä on kuvattu mitä todennäköisimmin ihmisen sikiö. Neljän sentin pituisessa ja kaksi senttiä leveässä löydöksessä erottuu sikiölle tyypillinen häntäruoto. Esine on koristeltu pienillä painantella.

"Yleensä löydöt ovat taloustavaraa. Näin harvinaista esinettä ei Suomessa ole ennen tältä aikakaudelta löydetty. Sen avulla muinaistutkijat pääsevät syventymään sen aikaisen ihmisen maailmankuvaan."

Idolismyönteisyys on lähtenyt liikkeelle Matiskaisen mukaan Balkanilta maanviljelyskulttuurin yhteydessä. Suomessa sitä tavataan pyyntiyhteiskunnassa.

Riihimäellä on tehty kaivauksia parin viikon ajan. Silmäkonevalta löydettyt kvartsesineet viittaavat vanhimpaan kivikautiseen asutukseen, aikaan heti jääkauden päättymisen jälkeen. (STT)

RAIVAAJA

ISSN 1059-4779
(THE PIONEER) - Established 1905
(USPS 454-580)
Periodicals postage paid at Fitchburg, MA

Published weekly except the last week of July, the first week of August and the last week in December by Raivaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
POSTMASTER: Send address changes to Raivaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.
(other times by appointment)

TELEPHONE: 978-343-3822
FAX: 978-343-8147
e-mail: raivaja@net1plus.com

Subscription rates:
USA: 12 mo. - \$28.00; 6 mo. - \$20.00; 3 mo. - \$16.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$33.00; 6 mo. - \$25.00

Advertising rates available upon request!

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge the part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within two weeks of publication. Credit is made only for the first insertion.

Exchange rate

June 11, 1998
1 Finnish mark = US \$.1823
1 US \$ = 5.4850 FIM
Foreign exchange. New York prices.
Rates for trades of \$1 million minimum.

Nimipäivät

Kesäkuun 17 p., Urho
Kesäkuun 18 p., Tapio
Kesäkuun 19 p., Siiri
Kesäkuun 20 p., Into
Juhannuspäivä
Suomen lipun päivä
Kesäkuun 21 p., Ahti, Ahto
Kesäkuun 22 p., Paula, Liina,
Pauliina
Kesäkuun 23 p., Aatto, Aatu,
Adolf
Kesäkuun 24 p., Johannes,
Juhani, Juha, Juhos, Jukka
Jussi, Janne, Jani, Juhana
Kesäkuun 25 p., Uuno
Kesäkuun 26 p., Jorma,
Jarmo, Jarkko, Jarno
Jere, Jeremias
Kesäkuun 27 p., Elvira, Elvi
Kesäkuun 28 p., Leo
Kesäkuun 29 p., Pietari,
Pekka, Petri, Petra,
Petteri, Pekko
Kesäkuun 30 p., Päiviö, Päivö

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1998: \$10,977.95

Ann (Kivelä) Bariteaun muistolle
Ilona & Arne Aho, Westminster, MA \$25.00
Paul & Vieno Heikkilä, Winchester, MA \$25.00

Esther O'Connorin muistolle
Hely & Arvo Rantala, Fitchburg, MA \$10.00

Kittos lahjoittajille!

Karjalanpuistoon muistomerkki Tampereen uhreille

Suomen ensimmäisen suuren keskitysleirin sijaintipaikalle Tampereen Kalevankankaalle tulee muistomerkki - Karjala-muistomerkki. Karjalaisten työstä kertova patsas on määrä paljastaa Tampereen 220-vuotisjuhlien yhteydessä vuonna 1999.

Tuhansien vankien kärsimyksen näyttämö ja 1228 ihmisen surmapaikka on päätetty nimetä Karjalanpuistoksi. Tampereelaisten Karjala-hanke on historian uudelleenkirjoittamista kunnallisbyrokratian keinoin ja vuoden 1918 tapahtumien aiheuttamien haavojen jälkihoitoa.

Kalevankankaan pahamaineinen leiri on Tampereella arka asia vielä 80 vuoden kuluttuakin. Keväällä 1918 keskitysleiri kosketti koko seutukuntaa. Leirin vartijat ja teloitusrhmien jäsenet olivat paikallisia suojeluskuntalaisia. Vangit olivat heidän tuttujaan, ehkä lapsuudentovereitakin.

Vankileiri Kalevankankaalle pystytettiin Tampereen valtauksen jälkeen huhtikuussa 1918. Vankeja otettiin silloin ensimmäisen kerran suurin joukoin. Hallituksen joukot ottivat Tampereelta vangiksi noin 11 000 ihmistä, joista suurin osa sijoitettiin Kalevankankaan leiriin. Enimmillään leirillä oli lähes 10 000 henkeä.

Tampereen komendantinviraston ruumiskanslian tilastojen mukaan leirillä olleista 1228 menehtyi syksyyn mennessä. Heistä valtaosa nääntyi nälkään ja tauteihin. Läheiselle hautausmaalle kuljetettiin leiriltä päivittäin jopa kymmeniä vainajia. Joukkotuho rinnastuu kaupunkilaisten mielissä väkisin siihen tosiasiaan, että punakaartin vallan aikana Tampereella ei sattunut väkivaltaisuuksia muutamaa yksittäistä poikkeusta lukuunottamatta.

Venäjän armeijan kasarmialue

Kalevankankaan keskitys- tai vankileiri sijaitsi Kalevan tien pohjoispuolella. Yliopistolta ja Tampere-talolta on paikalle matkaa muutamia satoja metrejä. Leiri oli Venäjän armeijan vanhalla kasarmialueella, joka ympäröitiin piikkilanka-aidoilla. Kulmiin sijoitetut konekiväärit kykenivät hallitsemaan koko aluetta. Leirillä oli satoja vartijoita.

Viimeiset kasarmialueen parakit purettiin vasta talvisodan jälkeen. Jatkosodan jälkeen alueelle tehtiin tilapäisasuntoja eli pikataloja. 1950- ja 60-lukujen vaihteessa leirialueen pohjoisreunalle rakennettiin kerrostaloja. Pikatalot purettiin ja niiden paikalle entisen keskitysleirin kohdalle jäi laaja niitty.

Kalevankankaan leirin sijaintipaikkaa ei millään tavalla virallisesti muisteta. Edes muistolaattaa ei ole. Tampereella toteutettu täydellinen vaikeneminen on poikkeuksellista, sillä monilla muilla paikkakunnilla on leirien muistomerkkejä. Työväen keskusmuseon tutkijan Ulla Jaskarin mukaan leirien muistomerkkejä on ainakin Suomenlinnan alueella, Santahaminassa, Tammisaaressa, Hämeenlinnassa ja Lahdessa.

"Leireihin suhtautuminen olisi historiantutkijoille mielenkiintoinen tutkimusaihe", Jaskari pohtii.

Keski-Euroopassa natsien pystyttämiä keskitysleirejä on museoitu historiallisiksi muistopaikoiksi. Suomessa ei tällaista museota ole.

Suomi oli 1918 vankileirien saaristo

Vuoden 1918 keskitysleirejä ei ole kovin perusteellisesti tutkittu. Jaakko Paavolainen on kirjoittanut leireistä yleisesityksen Vankileirit Suomessa 1918. Teos ilmestyi vuonna 1971.

Paavolaisen tutkimuksesta käy ilmi, että Suomi oli keväällä ja kesällä 1918 vankileirien saaristo. Kesäkuun alussa 26:lta vankileiriltä tilastoitiin noin 74 000 vankia. Heidän sijoituspaikkojaan olivat mm. Helsinki (11 500), Hämeenlinna (11 300), Lahti (9700), Riihimäki (8500), Viipuri (8000), Tammisaari (7400) ja Tampere (6900).

Enimmillään leireillä oli noin 80 000 miestä, naista ja lasta. Paavolaisen arvion mukaan heistä menehtyi noin 12 500. Kuolonuhreista on esitetty myös suurempia arvioita, mm. luku 15 000 on ollut esillä.

jatkuu sivulla 11

Muistolaatta muistuttaa kirkkona toimivan entisen Imatra haalin suomalaisesta taustasta

ANJA LAURILA
VOLUNTOWN, CT

Ylistys- ja kiitoslaulut kaivat nyt Finntownissa entisen suomalaisen iskelmämuusiikin ja latinalais-amerikkalaisen salsan sijasta. Imatra seuran talo Brooklynissa (NY) vihittiin virallisesti Resurrection Church käyttöön sunnuntaina 31. toukokuuta.

Tämä tilaisuus ei ollut jumalanpalvelus vaan suurenmoisen kiitosjuhla ja kirkon uusiin tiloihin vihkiminen. Neljätoistavuotias Resurrection Church aloitti toimintansa pienissä vuokratiloissa Brooklynissa, jonne pastori Joseph Mattera kutsuttiin aloittamaan kirkon toimintaa 1984. Vain 26 jäsentä aloitti silloin työn, josta on kasvanut suuri kirkkoyhteisö.

Resurrection kirkko pitää työnsä tärkeänä osana etenkin lapsia, 3-14-vuotiaita ja nuorisotyö on myös merkittävä osa kirkon ohjelmaa. Tapahtumia on lähes päivittäin ja musiikki on niissä tiivistä mukana.

Kaikki uskontokunnat ovat tervetulleita kirkon jäsenyyteen. Kaikesta näkee, että kirkon asema ja vaikutus Finntownissa voi vain parantaa Sunset puiston aluetta.

Meitä suomalaisia oli mukana seitsemän entistä Imatra seuran jäsentä ja ystävää. Jopa Massachusettsin valtiosta olit tullut entisen Golgotha kirkon tynötekijät Rauha ja Tolvo Seppänen.

Juhla alkoi voimakkaalla yhteislaululla soitto-kunnan myötäilemään. Suomalaisille tutun "Jumala omi linnamme" virren amerikkalainen versio laulettiin antaumuksella. Seurakunnan 39-vuotias pastori Joseph Mattera tervehti salintäyteistä yleisöä. Nuoresta iästään huolimatta hän nauttii suurta arvostusta kirkossaan.

Värikäs kansainvälinen balletti- ja tanssiesitys kuvasti monikulttuurista yhteistyötä. Yhdeksän maan lippukulkue

edusti monia etnisiä ryhmiä, sen viimeisenä marssi jopa Israelin lipun kantaja. 25 New Yorkin metropolitan alueen pastoria kunnioitti läsnäolollaan kirkon vihkiäistilaisuutta.

Juhlapuhuja pastori Kelly tuli juhlaa varten Teksasista asti. Hän selosti elävästi kirkon tehtävää ja tarkoitusta sanoen, että juuri kirkon ulkopuolella olevia tulee auttaa ja vain Jumala on kaiken toiminnan laki. Pastori Kelly uskoo, että New Yorkin kaupungissa on tapahtumassa suuria muutoksia, koska sen johto uskoo kaikkien uskontojen yhteistyöhön.

Pastori Mattera kertoi omasta näystään, jossa hänelle ilmoitettiin ihmeellisestä johduksesta oman kirkkorakennuksen saamiseksi, joka nyt on toteutunut.

Imatra säätiön varapuheenjohtaja Mauno Laurila, Lempi Issakainen ja Annmarie Asmann luovuttivat kirkolle pronssisen muistolaatan, johon on kirjoitettu (tässä suomenkielinen versio): Tällä paikalla sijaitsi Imatra seuraintalo v. 1891-1996, jonka rakensivat suomalaiset siirtolaiset Finntownissa.

Puheessaan Laurila kertoi suomalaissiirtolaisten historiasta Finntownissa, heidän tarpeestaan rakentaa omat seuraintalonsa, kirkkonsa ja sanomalehtensä *New Yorkin Uutiset*, joka perustettiin Imatran kellarikerroksessa. Laurila kertoi kuinka haiketa on nähdä suomalaisuuden häviävän siirtolaispolvien poistuessa tästä elämästä.

Muistolaatta tulee olemaan kirkon ensimmäisen kerroksen seinällä.

Lempi Issakainen puhui voimakkaasti Imatran tilojen suuresta muutoksesta ja sanoi mielellään näkevänsä Imatran tämän nuoren seurakunnan käytössä.

Talossa on tehty suuria uudistuksia ja varoja tarvitaan jatkossa paljon. Kolehdiin aikana kaikki mukana olleet pastorit liittivät kätensä yhteiseen rukouksetjuun pyytäen siunausta lahjoituksille. Kirkon vihkiäistilaisuus päättyi kahvi- ja voileipätarjoiluun.

Hyvänolon ja kiittolisin tuntein lähdimme juhlasta, jossa vihittiin entisen Finntownin suomalaisen etappi Finlandia-kadulla monikulttuurisen kirkon käyttöön.

Muistolaatan luovutustilaisuus. Edessä vasemmalta Annmarie Asmann, Lempi Issakainen ja Mauno Laurila. Takana keskellä Resurrection kirkon pastori Joseph Mattera.

Kuva: Anja Laurila

Entisellä Imatra haalilla on nyt uusi nimi.

The Finnish-American

RAIVAAJA

High school students write histories of their immigrant ancestors

HOUGHTON, MI - This spring Jim Kurtti gave his Finnish high school students an assignment to write short histories of their immigrant ancestors.

Kurtti found the students' work to be "extremely interesting and providing out-of-the-ordinary information" and wanted to share them with RAIVAAJA readers.

Here Brooks Olson, ninth grade at Houghton High School, writes about the Juha Isomäki family, and Brita Kinnunen, eleventh grade at Houghton High School, about her great-great-grandfather Alexander Talvalkoski.

From Finland to America The Juha Isomäki Family by Brooks Olson

Juho Vierunketo-Porraslah-ti-Isomäki was born in Töysä, Finland, December 12, 1858. As a young man Juho met and married a village girl, Anna Kaisa Savolainen, who was born July 11, 1862.

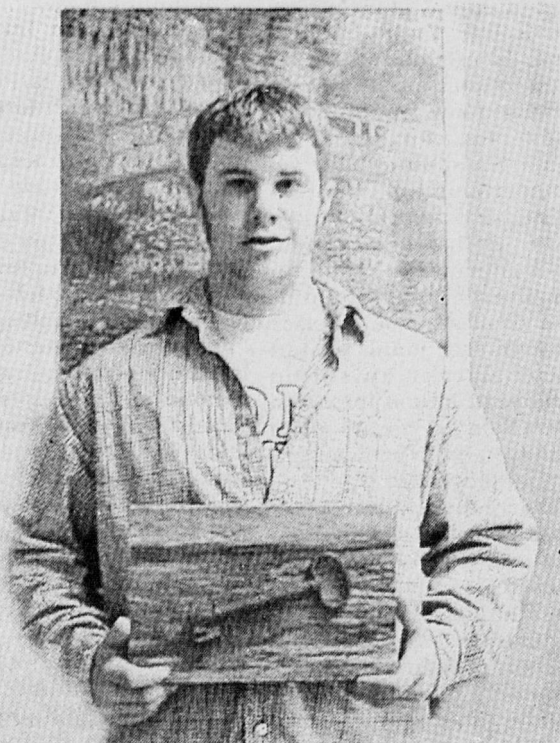
Juho was the third child born to Juho Kustaa Laminmäki-Vierunketo and because the oldest son of the family inherited the land, the younger children often left home and worked for others. Another tradition of the time was for a person to have the name of the farm as their last name. That is why Juho had had at least three names.

After their marriage, Juho and Anna Kaisa built a house and the place was called Isomäki (Big Hill).

In 1898 Juho left for America. Through the Homestead Act Juho received 160 acres of land, near the western shore of Lake Superior, in the area known as Misery Bay, eight miles east of Tolvola, Michigan. At that time Misery Bay was a wilderness area and Juho had to walk through the forest to his new homestead.

According to the Homestead Act rules Juho was required to clear a certain percentage of the land within five years. To help in his effort and to earn cash, Juho worked for Matti Perälä, who owned a sawmill in the area. Juho proved to Mr. Perälä that he was a good and trustworthy worker and Mr. Perälä lent the necessary money so that Juho could send for his wife, Anna Kaisa and their children: Nestor, Albin and Senia, who Juho had not seen for four years.

While Anna and the children were waiting for Juho to send for them, the family had

Brooks Olson holding a key from a farm building where his great-grandfather Juha Isomäki was born.

moved into the city of Tampere, an industrial city, where the family worked hard. The oldest son, Nestor, at age eleven worked as a street sweeper, as well as sweeping

the floors of factories.

Juho's wife and children arrived in the Copper Country in 1902 and temporarily stayed with relatives named Heikkinen in Wolverine, a

Nestor Maki standing on a pulley used in lumber camps.

mining location north of Calumet. After a few weeks Juho brought his family to Misery Bay.

Because there still were no roads, they traveled from the Calumet area to Misery Bay by boat. Landing near the mouth of the Misery River, Juho and Anna Kaisa and the three children carried all their belongings through the forest to their new home. They arrived at a small, humble dwelling Juho had built.

To prepare for the arrival of his family, Juho had neighbor ladies clean and prepare the home. Obviously the house needed a woman's touch because the women later remarked that they even found fish bones on the floor.

It became obvious that the house was too small for Juho and his family. His young children were now nearly adults. With the help of Nestor, the oldest son, and the rest of the family, Juho built an addition to the home, using from skills with the broadaxe, which they had learned in Finland.

Although Nestor was only eighteen years old it was obvious that he was a skilled *kirvesmies* (a broadaxe carpenter). As more Finnish immigrants moved into the area Nestor Maki (shortened from Isomäki) gained a reputation of being one of the best *kirvesmies* in the area.

In 1912 Nestor met and married Anna Autio, a twenty-one-year-old Finnish immigrant from the parish of Lappajärvi. In keeping with Finnish tradition, Anna moved into the house of Nestor's parents. Close to the time that Anna moved into the Maki home Anna Kaisa, Nestor's mother, became ill with cancer and passed away in 1913. During her illness the newly-wed Anna cared for her mother-in-law, being there was no doctor or other help.

After Anna Kaisa died, Juho, along with his son, Arne, moved to a log cabin on the shore of Lake Superior.

Altogether Nestor and Anna had eight children, including my grandmother, Vieno Evelina (Evelyn). In addition to being a master *kirvesmies*, Nestor was lucky since he had many talents. He forged iron into farm implements, including tongs and also made other things necessary for farming and living in the wilderness.

During the winters when

there was less to do on the farm, Nestor worked in the logging camps to earn cash for the family. While working there he came home once a month, walking twenty miles round trip. He had to carry a gun for protection from the bear and coyotes.

Among the farm buildings which Nestor built, was the *kesäkökki* (summer kitchen). The family used the *kesäkökki* during the summer, so the main house would not get hot from the wood stove. According to Grandma Evelyn Olson, the main house never got too hot, because Nestor's fine log buildings stayed cool due to the thick log walls. In the winter these buildings stayed warm for the same reason.

Farming was hard due to the lack of technology. Heavy work, such as plowing fields and pulling stumps, was done by horses. Nestor had a horse named "Tuppu". Later on farmers began using tractors. Being a "jack of all trades", Nestor made his own *jukkert* out of an old truck. He also made his own grapple hooks, which he hooked to the *jukkert*, pulling the hay stacks to the top of the barn and into the loft.

Nestor only had a few years of education, but he taught himself English by reading magazines. He encouraged the young to get education so that they wouldn't have to work as hard as he did. Nestor and a neighbor walked to the county seat in Ontonagon to request money for the first Misery Bay School, which Nestor helped build with his own hands.

The Maki family wasn't wealthy, but they got through life using their skills and knowledge which they obtained through hard work and determination.

In 1978 my grandparents, Stuart and Evelyn Olson traveled to Finland for the first time. It was exciting for Evelyn to visit Töysä, meet relatives and visit the places where family members had lived.

The house at Isomäki, where Juho and Anna Kaisa had lived was gone, but the ruins of a grainery remained, although the roof had fallen in. There on the wall one of Evelyn's cousins found a large, hand-forged key, which they presented to Evelyn, say-

turn to HISTORIES page 6

News from Finland

Nordics intensify cooperation on weaponry

There is growing Nordic cooperation in weapons procurement. The Swedish defense forces have revised their original plans on the procurement of helicopters. Sweden now plans to buy transport helicopters in cooperation primarily with Finland but also with Norway and Denmark. The matter was decided last week.

Sweden, like Finland, has also decided to opt to procure medium-weight transport helicopters.

There are plans that Finnish armaments firm Patria, Sweden's Celsius and Norway's Raufoss are to work together. This arrangement needs the blessing of the administration in each of the countries. (HS)

Finland, Russia have nuclear safety deal

The Finnish nuclear safety authority has signed a five-year agreement with Russia's Gosatomnadzor to improve the safety monitoring of Russian nuclear waste.

Under the deal signed in Moscow last week, the Finns will instruct Russian customs agents on how to monitor radio-activity. (STT, Hbl)

Blasphemy clause retained in law

The amended criminal law retains its clause on blasphemy, following a vote of 13-12 in the grand committee of parliament last week. The motion by pastor Juhani Alaranta (Centre Party) was passed for the first time on Monday, in a second reading. Opposed to the motion of Alaranta then was one by the legal affairs committee that spoke only of maintaining religious peace.

As parliament had revised its opinion, the matter had to go to the grand committee under the rules. The committee honored Monday's voting result. Retention of the clause on blasphemy had the votes of the representatives of the Centre, the Conservative party, the Swedish Party and the Christian Party. The clause would have been deleted by the parties of the left and the Greens.

The government, like the legal affairs committee, had moved that the clause on blasphemy be discarded. (HS)

Vanhala gets it

Finnish president of the republic Martti Ahtisaari ultimately gave way to the wishes of parliament's supervisors of the central bank and appointed board member Matti Vanhala as new governor.

Ahtisaari spelled out his decision in a rare statement. He considered that Vanhala was the most suitable candidate for the position. But he would have wished the place on the board now being vacated by Vanhala had been filled through the appointment of Jukka Pekkarinen. (HS)

Lipponen to take paternity leave

Prime minister Paavo Lipponen (SDP) intends to go down in history as the first cabinet minister in the history of Finland to take paternity leave. Estimated time of the delivery is late in August.

For the six days of leave granted by the chancery of the cabinet, Lipponen will have to be satisfied with the paternity benefit allowed by the national pension institution KELA. That is scaled according to income, so the prime minister will be getting 699 markka a day from the pension office. (IS)

New Finnish javelin record

But there's more to civilized life than football. Take javelin throwing, that ancient martial art adopted by the Finns early this century and treated to this day with metaphysical reverence - well, sort of. There may have been something supernatural in the air over in the Estonian town of Tartu recently when Finland's Aki Parviainen threw a new Finnish record of 90.88 meters to beat a strong international line-up which included Britain's Steve Backley, second with 89.22 metres, and Germany's Boris Henry, whose third place required an excellent 88.51.

Parviainen's national best beat the old mark of 90.60 metres set by Seppo Rätty in 1992. Joe Brady for Virtual Finland

FinnFest USA '98

NORTHEAST
UNIVERSITY OF SOUTHERN MAINE
PORTLAND-GORHAM • JULY 9-12 1998

Worship Activities

The Reverend Ilkka Mäkelä will speak at the Finnish language service at this year's FinnFest in Gorham, Maine. A Church of Finland pastor, he serves a dispersed parish in New York and Washington, D. C. He will be assisted by the Reverend Henry Leino of Harrison (ME).

The service is scheduled for 9 a.m. on Sunday, July 12, in the Lecture Hall in the Field House on the USM campus.

The English language service is set for 10:30 a.m. at the same site. The Reverend Duane Westfield of Salem (MA), coordinator of worship activities at FinnFest, will speak at the English language service.

Mr. Thomas Snow will be the organist for both services, and Mr. Donald Hämäläinen will organize a convention choir to sing at the later one. Both men are from Yarmouth (ME).

Mr. Arne Clyve of Hermon (ME) will present a portion of Reverend Westfield's sermon in Swedish.

There will also be an exhibit of pictures and artifacts from congregation life for participants at the event to view.

Brigadier-General Timo Sahti, representing Finland's

Defence Forces, will bring a greeting from the Church of Finland.

On Saturday afternoon Reverends Westfield and Constance Parvey will give a joint FinnFest presentation on the theme, "The Religious Heritage in the American Experience." Reverend Parvey is the Lutheran campus chaplain at the Massachusetts Institute of Technology in Cambridge.

FinnFest participants who may be in the Boston and Cambridge area are invited to view both the Saarinen chapel and Kresge Auditorium on the MIT campus, and to visit the photo art display of Reverend

Westfield at the University Lutheran Church, Harvard campus.

Offerings from worship services and gifts from patrons will be sent for the work of missions in Ingria and Namibia.

Funds will also go toward the new chapel at Suomi College. Anyone wishing to make a special gift to any of these projects, or to remit funds as undesignated may send them to Duane Nelson, 97 Country Way, Taunton, MA 02780. Names of patrons will be included in the worship bulletin, which will be printed July 6.

Richard Impola
FinnFest USA '98

Veterans Events

One of the highlighted events at FinnFest USA '98 will be a program which will chronicle the contributions and achievements of veterans of Finnish and Finnish-American descent.

Burton Jernstrom of Connecticut is the originator of the idea. He is being assisted in the preparations by two clergymen with military backgrounds.

Henry Leino, of Harrison (ME), was a crew member on

a bomber which was shot down over Italy during the Second World War. He is one of nine Leino brothers who served in the military, six of whom saw service during the Second World War.

Duane Westfield is a third-generation member of a family whose military service spans four generations.

The idea behind the program, points out Jernstrom, who has military experience

turn to VETERANSpage 9

Sports Roundup

by Harri Siitonen

Kevin Tapani pitches 7th win for Chicago

Kevin Tapani pitched a classy 7 1/3 innings for the Chicago Cubs to cap a three game sweep of the Atlanta Braves in a 4-2 game to score his seventh win of the season on May 31.

He allowed six hits, one walk, and one run in his stint on the mound before leaving the game with a slight soreness in the groin. He also had three strikeouts and had a hit and one run batted in at the plate. This leaves him with a 7-3 record for the young baseball season.

Tapani, a right hander, had lost to the Braves in his last start at Atlanta on May 25, but turned it around for his Chicago fans.

"I pitched differently tonight," Tapani said. "Down in Atlanta I didn't throw too many back to back fastballs. Today, we stayed hard."

Three Finns medal in NCAA outdoor T & F

Three Finnish field athletes, competing for U.S. universities, took home medals in the NCAA national outdoor collegiate track & field championships in Buffalo (NY) in early June.

Esko Mikkola of Arizona easily won the men's javelin event with a throw of 268 feet, 7 inches. His nearest competition was Daniel Gustafson of Southern Methodist with 251-6.

Mika Laiho of Arizona State placed third in the men's hammer with 236-6. Winner was Libor Charfreitag of Southern Methodist with 237-2, second place going to Bengt Johansson of Southern California with 236-11.

A bronze also went to Jarkko Haukijärvi of Georgia in the Men's Shotput, 61-10 1/2. Winner was Brad Snyder, South Carolina, 64-7 3/4, and second spot went to Chima Ugwa, Arizona, 62-5 1/4.

In other events, Marika Tulimaa of Southern Methodist earned fifth place in the women's shotput with 56-6 3/4.

Tytti Reho of Southern Methodist was eight in the women's 800-meter track run final, in 2 minutes, 7.45 seconds.

Esa Tikkanen helps Capitals gain first Stanley Cup finals

A second period goal by veteran Esa Tikkanen helped propel the Washington Capitals into their first National Hockey League Stanley Cup finals with a 3-2 victory over the Buffalo Sabres on June 4.

The Capitals had existed for 24 years before achieving a finals shot. They defeated the Sabres 4 games to 2 in their series. Tikkanen's goal was his third of the playoffs.

Facing the Capitals in the finals will be the 1997 Stanley Cup champion Detroit Red Wings.

Chicago News

by Bob Kujanpaa

A large crowd attended at 65th anniversary concert of the **Sibelius Male Chorus of Chicago** on Sunday, May 17, at the Chevy Chase Country Club in Wheeling. The occasion also marked the 21st festival of the Finnish Male Singers of North America.

Singers participating in the concert with the members of the Sibelius Chorus came from Sault Ste. Marie, Sudbury, Toronto and Thunder Bay, Ontario; Vancouver, BC; Los Angeles, New York City and Florida.

The concert was followed by dinner and dancing to the music of Leo Niemi and his orchestra of Sudbury.

The chorus is directed by **Warren Polston**. Members are Arnold Aho, Aaro Illi, Peeter Kalgan, Jann Kurgvel, Armas Lehtimäki, Juhani Luhtala, Bill Maki, Matti Makinen, Ilmar Merits, Hans Nuefeld, Imre Pagi, Art Putkonen, Jack Shine, Vello Suigussaar, Otto Suik, Tenho Tamsi, Jim Tentles, Enno Toomsalu, Charles West and Jack Ylitalo.

Among those attending were Alfred Heino and his wife from Denver. Alfred, a charter member, sang with the chorus from 1933 to 1941.

Other former chorus members present were Leino Hirsimäki of Sudbury (ON) and Arnold Huhtelin and his wife, Helen, of New Port Richey (FL).

Others attending from out-of-town were Ellen and Toivo Holmi of Hales Corners (WI), former Chicagoans Aila and Ruben Granlund of Baraboo (WI) and Lillian and Daniel Eaker of Red Granite (WI). Lillian was present at the first concert of the chorus in 1934.

Special thanks to **Betty Kangas Petroski** and **Alli Robert Leone** for organizing and setting up the Finnish display at the "Skokie Festival of Cultures" held May

16 and 17.

Special thanks to **Simo Leone** as well for his display of the new Euros that will replace the current Finnish markkas in 2002.

Betty and Alli spent the two days greeting visitors to the Finnish booth and represented the Chicagoland Finnish community at the opening ceremonies wearing their Finnish folk costumes.

Others helping included Lila Doren, Liz Grillos, Eeva Kallio, Ellen Krzyzewski, Mary Wurzer and Bob Kujanpaa.

Gayle Petroski Aksteter, daughter of Betty (Kangas) and Harry Petroski received a Bachelor of Science degree in Human Services from the University of Minnesota in May. Congratulations, Gayle!

Johanna Koponen, an exchange student from Finland during the past school year, was a member of this year's graduating class at Lake Forest High School. Commencement exercises were held Sunday, June 7, at Ravinia.

Senior **Matt Seppanen** of the Northwestern University golf team became the first NU golfer to win the NCAA Regional Championship. His score of 205 was the second-best fifty-four hole total in Northwestern history.

His stellar play as well as the performance of his teammates at the tournament held in San Antonio (TX) qualified the team for the NCAA championships in Albuquerque (NM). The Wildcats placed thirteenth among the thirty teams playing in the first round of the NCAA finals but were eliminated in the second round.

This brought a close to Seppanen's Northwestern career. Seppanen, an education major, was featured among the "campus notables" in a special edition of the *Daily Northwestern*.

HISTORIES

ing the key had been waiting for her to come.

Once back in America, Grandpa Stuart mounted the special key on a piece of worn board from the sauna which Nestor had built, combining two pieces of history of the Maki family - one from Finland and one from America.

My great-great-grandfather Alexander Taivalkoski by Brita Kinnunen

My great-great-grandfather, Alexander Taivalkoski, came over from Finland sometime before 1892. He lived in the town of Taivalkoski when he lived in Finland.

The reason he came to America was for work. At this time in Finland, times were tough because of a potato crop failure. Alexander landed in the state of New York

when he first arrived in America. Later, he moved to Copper Falls, Michigan.

Alexander was married to Anna Räisänen. I don't know where or when they married, but they had a son August, who was born on June 22, 1892.

Though Alexander knew carpentry work, I'm not sure if he ever had an occupation as a carpenter. When he moved to Copper Falls, he worked in the copper mines. His son, August, was also a miner and a carpenter.

In 1916, Alexander began building a house for his family in Fulton, Michigan. Fulton is a very small town, near the tip of the Upper Peninsula. He and his family moved into the house sometime in 1917.

The house is a frame house, and is two stories high. Behind the house is a garden,

which has been there since he lived in the house. Now, his grandson, Edgar, lives in the house.

The garden contains vegetables and fruits, of which include potatoes, corn, carrots, tomatoes, strawberries, and raspberries. Alexander was working in the garden the day he died. He went into the outhouse on side of the garage. When he came out, he had a heart attack, which was the cause of his death.

Heart disease has been hereditary among his descendants. His son, August, also died of a heart attack at the age of 75. His grandson, Edgar, had bypass surgery to prevent a heart attack. He is now almost 76 and would probably have had a heart attack if he had not had surgery.

August Taivalkoski (he didn't have a middle name) was married to Hilja Margaret Luoma. Hilja was a twin to her brother Richard. It is said that twins run in the family, and they skip every generation. My great-grandmother was a twin, and I have a brother and sister who are twins.

I am proud of my Finnish heritage. I found learning a little about my great-great-grandfather, who came over from Finland, interesting.

End of series

Chicken Barbecue

at Aura Hall

Voluntown, CT

Saturday, June 27 • 4 - 6 p.m.

Adults \$7.00

Children under 12
\$3.00

The Northeast USA is rich with Finnish American history. With FinnFest USA returning to the region this summer, it's time to explore some of the available books about the Finnish experience here. Whether you'd like to learn something about the region or just want to reminisce, here is a book that may be of interest:

Memoirs

BLUEBERRY GOD

The Education of a Finnish American

by Reino Nikolai Hannula

First published in 1981, this book is one of the most popular Finnish American memoirs ever written.

Reino Hannula, born in Gardner (MA) in 1918, writes of the Finnish American environment of that city and neighboring Hubbardston during his growing up years there 1920-36. He also presents a survey of Finnish American history from 1906-20 with special emphasis on the socialist movement.

While much of this book is a nostalgic look at the past for Hannula, he also hopes that his efforts writing about Gardner's Finnish history would insure that it is a story that would not be forgotten.

Although Hannula eventually came to the conclusion that socialism is not possible, he still was able to write with great passion about his youthful activism as a Yipsel and the Finnish immigrants who inspired him because of their work to make the United States a more equitable society. Readers are sure to feel his great pride as he observes "The American Finn was in the mainstream of American progressive thinking in the years 1900 to 1920." This book is a good primer for a study of the Finnish American socialist movement and its beliefs.

Hannula also writes about the Finnish American cooperative movement and he issues a critique on why this one-time flourishing Finnish undertaking has practically disappeared from the American land.

He also reveals the torment he went through disarding the fundamentalist Christianity that was a part of his upbringing - and how he came to believe in the power of Väinämöinen. Includes a Finnish glossary

Soft cover, historical photographs, 252 pages

Special sale!

\$4.95

To order:

Add \$3.00 for postage & handling

Mass. residents must also add 5% state sales tax

RAIVAAJA

P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600

Tel. 978-343-3822

Fax 978-343-8147

RAIVAAJA

SUBSCRIPTION
AND/OR
ADDRESS CHANGE

NAME _____

ADDRESS _____

New subscription _____ Renewal _____

Payment \$ _____

SUBSCRIPTION RATES:

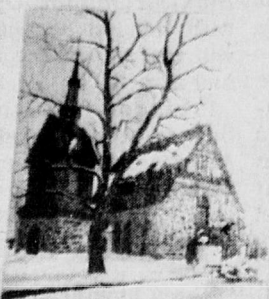
USA: 12 mo. - \$28.00; 6 mo. - \$20.00; 3 mo. - \$16.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$33.00; 6 mo. - \$25.00

Raivaaja

P.O. Box 600

Fitchburg, MA 01420-0600

Phone: 978-343-3822 Fax: 978-343-8147

Rolf Holm's paintings of Finnish churches.

Photo: MFAHS-14

Paintings of Finnish churches to be displayed at Ironworld

CHISHOLM, MN - "Finland's Church Architecture," an exhibition of church buildings by Rolf Holm, an artist from Vasa, Finland, will be on display at Ironworld Discovery Center's Interpretive Center from July 31 through August 17. This will be the first exhibition of Holm's paintings outside of Finland.

Rolf Holm was born in 1941 in Tenala, Finland, the son of a blacksmith and textile artist. He grew up in a pastor's home with his father and

mother. A family occupation held for three generations before him, Rolf was interested in blacksmithing and was taught at an early age how iron could be formed.

Rolf was also interested in drawing and water color painting at an early age. He especially enjoyed painting birds and animals. He began studying art in 1994 at the Vasa Institute followed by an art history course in Nykarleby, Finland.

His interest in church archi-

ture was the subject of two exhibitions in 1996 of Osterbotten churches. The next exhibition in Finland will be churches along the King's Road, Turku to Vyborg.

The exhibit will be on display for the "Festival Finlandia" at Ironworld Discovery Center during August 8-9. For more information, please call 218-254-3321 or 800-372-6437.

Ironworld Discovery Center

Mailer needed at RAIVAAJA

Raivaaja Publishing Company is looking for a person to handle the Wednesday morning mailing of your newspaper RAIVAAJA. This person would sort the labels, set up the sacks, cut the wrappers, apply the labels and/or wrap the copies that require wrapping and place the papers in their respective sacks. This would take about five hours starting at 8:30 a.m. each Wednesday. This is not a volunteer position.

Anybody interesting in applying for this job is asked to come the Raivaaja office, 147 Elm St., in person Monday through Friday 8:30 a.m. to 4 p.m. or by appointment, 978-343-3822.

FINNISH GREETING CARDS
 made to your order and personalized if you wish!
 \$4.95 + tax. Call Mails at 978-632-5002 or 978-249-8091

"Be Tame Or Go Wild"
 All Types of Perming
 Precision Haircutting
 Tinting
 Highlighting
 Waxing
 Ear Piercing
MANE STREET SALON
 MEN • WOMEN • CHILDREN
 Walk In or By Appointment
 Always a Senior Citizen Discount
 Melli Ahoranta, owner
SUOMEA PUHUTAA
632-5002
 8 Connors Street, Gardner
 PAUL MITCHELL SIGNATURE SALON

Film festival true to its principles

The Sodankylä Film Festival, in Finnish Lapland, is under way again. Praised as one of today's most interesting gatherings for fringe and alternative movies, Sodankylä this year offers three new Finnish full-length feature films in its extensive program.

Whether any of the three will ever go beyond the borders of this country, except to other festivals, remains to be seen. Most Finnish film makers have abandoned any ambitions they may have had of international commercial success and concentrate instead on expressing their personal concerns with integrity.

Nothing unique in that - film directors in most small countries share the same experience. Thus, Pirjo Honkasalo's *Fire Eater*, Timo Linnasalo's *Eros and Psyche* and Pia Tikka's *Sand Bride* may not receive the distribution they deserve but in Sodankylä and other like-minded venues they will be applauded by audiences who know that the cinema need not be exclusively the slave and the master of the box office.

Joe Brady for Virtual Finland

72nd Season Summer Camp Uljas Koitto Temperance Society

83 Suomi Rd. off Center St. Route 36
 P.O. Box 1232, Pembroke, MA 02359
 Tel. (781) 293-9837

On shore of Furnace Pond

Sauna and Refreshments

Join Sauna Club for a Real Finnish Sauna
 Sat.: Saunas are from May through Oct. 3 - 9:30 p.m.
 Wed.: June 17 - Sept. 2, 6 - 9:30 p.m.

Saturday Suppers at 5 p.m.

June 20, Yard Sale & Bean Supper; July 4, Cookout;
 Aug. 22, Supper & Silent Auction; Sept. 12, Cookout;
 Sept. 19, Fall Fair & Supper; Oct. 3, Chowderfest
 (Fish & Corn); Oct. 10, Cabbage Roll Supper

Sunday Dinners at 12 noon

June 28, Smörgåsbord; July 19, Chicken BBQ;
 Aug. 2, Ham; Aug. 6, Rolled Turkey

Special Events

June 20, Yard Sale & Bean Supper; Aug. 22, Silent
 Auction (after supper); Sept. 19, Fall Fair, 2 p.m.
 Oct. 31, Halloween Party

Room Rentals call Joan Tuori (617) 472-8691

Kalenteri

COLORADO

June 27-28 - Midsummer Festival, Estes Park. For more info: 303-972-3790.

CONNECTICUT

June 20 - Juhannus Celebration, Tamarack Lodge, Beach Pond, Voluntown. Chicken barbecue 6-7:30 pm; entertainment & dancing; kokko around 9. For info: 860-376-0224.

June 27 - Chicken Barbecue, 4-6 pm, Aura Hall, Voluntown.

July 2 - Finnish American Heritage Society membership meeting, 7 pm, Finnish Hall, Canterbury.

July 4 - Summer Dance, 8 pm, Aura Hall, Voluntown. Music by Ed Hendela.

July 19 - Finnish American Heritage Society Family Picnic, 11 am, Finnish Hall, Canterbury.

ILLINOIS

Aug. 16 - LFAS Chicago Chapter annual meeting, Hopkins Park, DeKalb. Election of officers & picnic.

MAINE

June 21 - Finnish-American Heritage Society of Maine monthly meeting, 2 pm, Heritage Center, Maple St, West Paris. Program: 'Sonny' Wright will speak about his annual trips to the ski jumping in Lahti, Finland.

July 9-12 - FinnFest USA '98, University of Southern Maine, Gorham. For more info: FinnFest USA '98, 4 Ridgewood Rd, Paxton MA 01612; phone 508-756-0109; fax 508-755-8316; e-mail: FinnFest98@aol.com

July 9 - FinnFest USA annual meeting, 1 pm, Bailey Hall, University of Southern Maine, Gorham.

Aug. 16 - Finnish American Heritage Society of Maine annual picnic, 9:30 am-4 pm, Hebron Pines, Rte 124, Hebron. Pot luck lunch or bring your own, 1 pm. Gift shop, swimming pool. Bring lawn chairs for out of doors. Rain or shine.

MASSACHUSETTS

June 20 - Northeast Finn Am. Historical Committee meeting, 10 am, Kaleva Civic Association, Fort Pond, Littleton. Last meeting before FinnFest USA '98. For more info: 860-376-9761.

- Scandinavian Midsummer Fest, noon- 2 pm, Millbrook Meadow, Beach St, Rockport. Program includes Cape Ann Finnish Singers, Marianne Cygnel, Bill Natti. Free admission. Sponsored by Spiran Lodge #98.

- Yard Sale, 2 pm, Bean Supper, 5 pm, Uljas Koitto Temperance Society camp, 83 Suomi Rd (off Rte 36), Pembroke.

June 27 - Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg. Music by Dori Wells.

June 28 - Smörgåsbord, 12 noon, UKTS Camp, Pembroke.

July 4 - Cookout, 5 pm, UKTS Camp, Pembroke.

- 92nd Finnish Summer Festival begins with the Festival Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Fitchburg. Music by Nils Lundin. Kokko at 9 pm.

July 5 - 92nd Finnish Summer Festival continues, Saima Park, Fitchburg. 3-mile Fun Walk (8:45 am); Track & Field Meet (9 am); 'Old Finn Hall' video (9 am); 5-mile Road Race (9:30 am); chicken barbecue (11:30 am); cultural program, children's program (2 pm); Friends of RAIVAAJA drawing (2:30 pm).

MINNESOTA

June 30 - Finlandia Foundation Twin Cities Chapter annual meeting, 7 pm, Southdale Area Branch, Hennepin County Library, Minneapolis.

Aug. 2-8 - SISU Finnish Language & Culture Seminar, University of Duluth. Beginning, intermediate, advanced language classes, guest lecturers, field trips. For more information, and registration, contact Ruth DeYoung: 616-698-4941 (weekdays) or 616-887-5741 (after 6 pm weekdays or weekends); email: deyoungr@juno.com

Aug. 8-9 - Festival Finlandia, Ironworld Discovery Center, Hwy 169 West, Chisholm. For more info: 218-254-3321 or 800-372-6437.

NEW JERSEY

June 20 - Scandinavian Midsummer Celebration, County College of Morris, Randolph. Sponsored by Scandinavian American Heritage Society. For more info: 201-262-4074 or 201-848-1198.

NEW YORK

June 21 - Annual Finlandia Foundation Picnic for members & friends, Williams Lake Resort, Rosendale. Discount on reservations received by June 10. Contact Juha Makipaa, 5 Charlotte Rd, Fishkill NY 12524. Free bus transportation from Manhattan & Brooklyn. Space limited. Bus reservations: 718-892-2712.

WASHINGTON

July 25 - 9th bi-annual Finnish-American Folk Festival, 8 am-midnite, the school, Naselle. For more info: 360-665-4684 or 360-484-3439.

Events subject to change without notice

The perfect gift any time of the year:
**A SUBSCRIPTION TO
 RAIVAAJA**

Monument to Tampere victims

A memorial will be erected on Tampere's Kalevankangas, the site of Finland's first large concentration camp. The statue, which tells of the Karelians' deeds, is scheduled for unveiling in connection with the 220th anniversary celebration in 1999.

It has been decided to name the place, which was the scene of suffering and of death for 1228 prisoners, the Karjalanpuisto. The Karelia project is a rewriting of history by municipal bureaucratic means and a belated effort to heal the wounds left by the events of 1918.

Even after 80 years, the ill-reputed camp on Kalevankangas is still a sensitive subject. In the spring of 1918, the concentration camp affected the whole area. The camp guards and the execution squads were local Civil Guards. The prisoners were their acquaintances, perhaps even their childhood playmates.

The concentration camp on Kalevankangas was established after the capture of Tampere by the Whites in April 1918. In that city large numbers of prisoners were taken for the first time. The government forces captured some 11,000 people, most of whom were confined in the camp on Kalevankangas. At one time there were nearly 10,000 people in the camp.

According to the camp commandant's mortuary office statistics, 1228 people had died in the camp by autumn. As many as scores of bodies were carried daily to the cemetery nearby. A comparison almost forces itself on the minds of Tampere residents: they contrast this mass destruction with the fact that under the rule of the Red Guard in Tampere, there was no violence, except for a few isolated incidents.

A Russian army barracks area

The Kalevankangas concentration or prison camp was located north of Kaleva Road. The site is only a few hundred meters from the University and the Tampere-talo. The camp was on an old Russian army barracks area and was surrounded by a barbed wire fence. Machine guns located at the corners commanded the entire area. There were hundreds of guards at the camp.

Only after the Winter War were the last of the barracks dismantled. After the Continuation War, temporary housing was built there. In the late fifties and early sixties, apartment houses were put up on the northern edge of the site. The temporary housing was torn down and a broad field was left where the concentration camp had been.

There is no official memorial at the site of the Kalevankangas concentration camp, not so much as a plaque. The total silence on the matter to which Tampere is accustomed is exceptional, since there are memorials to the camp sites in many other communities. According to Ulla Jaskari, a researcher at the Workers' Central Museum, there are memorials at the Suomenlinna, Santahamina, Tammisaari, Hämeenlinna, and Lahti sites, at least.

"The attitude toward the camps would be an interesting subject for a historical researcher," Jaskari opines. The concentration camps set up by the Nazis in central Europe have become historical museums to serve as reminders to people. There is no such museum in Finland.

Finland was an archipelago of prison camps in 1918

The concentration camps of 1918 have not been very thoroughly researched. Jaakko Paavolainen has written a general presentation, "Concentration Camps in Finland in 1918." The work appeared in 1971.

Paavolainen's book makes it clear that in the spring and summer of 1918, Finland was an archipelago of prison camps. Figures show that in early June, there were 74,000 prisoners in 26 prison camps. They were in Helsinki (11,500), Hämeenlinna (11,300), Lahti (9700), Riihimäki (8500), Viipuri (8000), Tammisaari (7400), and Tampere (5900).

The largest number to be in the camps was 80,000 men, women, and children. According to Paavolainen's estimate, 12,500 of them died. Higher estimates of the victims have been presented, among them the number of 15,000.

In their day, the camps were called "prison camps," but nowadays the term "concentration camp" is also used. In the light of current usage, the term is accurate. According to the dictionary definition, a concentration camp is an isolated area into which the subjects of enemy countries or citizens who pose a danger to a country or a party in power are collected.

It is difficult to describe the Finnish camps with regard to arrangements for the care of the prisoners. They were not specifically death camps, although at least the one at Tammisaari had some of those characteristics.

Similarities among the camps in different countries

Paavolainen's research reveals that the typical methods of operation were practiced in Finnish camps as well. Execution by firing squad, starvation, exposure to disease, sexual abuse, whipping, enforced labor, and personal torture were the brutal everyday realities of camp life.

The Finnish concentration camps seem to have had many features in common with the later camp organizations of Germany and the Soviet Union. There were the same prostration from hunger, the poor state of the guards, the bureaucracy, and the lack of responsibility. In all the countries a blind obedience to the state resulted in crimes against humanity.

The starving of prisoners was partly intentional, and partly the result of indifference. Paavolainen's book shows that arrangements for food could have been made, but that no one wanted to do it. In Finland, members of the Civil Guard, army recruits, and even civilians were used to guard the prisoners. The army recruits in particular pitied the prisoners and tried to help them. They were punished for doing so. Some men hired on to do the awful job voluntarily.

"On the basis of psychological research it is generally agreed that relatively many sadists and others who enjoy abnormal pleasures wind up in jobs of this type. This is a great misfortune to the prisoners," Paavolainen asserts. (STT)

Translated by Richard Impola

Cambridge, MA

Photo art exhibit

Duane Westfield of Salem (MA) will present a photo art exhibit at the University Lutheran Church, Harvard University, Cambridge from June 21 through August 25. The theme of the show is "A Festival of Light."

Viewers are invited to meet the artist following church services on June 21 and 28, and from 2 to 5 p. m. on June 21. A portion of receipts from sales will go to the building fund of the congregation.

The church is at Winthrop and Dunster Streets, two blocks south of Harvard Square and toward the river.

The artist's work will also be on display at FinnFest in Gorham, Maine, July 9 to 12.

Chisholm, MN

'Midsummer Magic'

The 7th annual performing arts camp "Midsummer Magic" is June 22-26 this summer.

Camp youngsters, ages 8-18, celebrate the musical heritage of Northeastern Minnesota at Camp Chicagami in Eveleth and perform their grand finale at Ironworld Discovery Center in Chisholm. Overnight and day camp accommodations available.

Call Ironworld 800-372-6437 for information and registration. Ironworld Discovery Center

Scandinavian Midsummer Celebration '98

Scandinavians call it "the day that never ends." It's Midsummer or the summer solstice, the longest day of the year, and in Sweden, Finland, Norway, Iceland and Denmark, the five countries of Scandinavia, it's a day of nonstop celebration.

On Saturday, June 20, the Scandinavian American Heritage Society (SAHS) hosts its 10th annual Scandinavian Midsummer Celebration at the County College of Morris in Randolph, New Jersey.

"This event is one of the North's major Scandinavian celebrations," explains Gunhild Ljung, the organization's president. "It features nonstop entertainment, a traditional maypole, an authentic viking ship replica, special children's activities, a marketplace with Scandinavian food and gift items, a raffle drawing for prizes that include trips to Scandinavia, two scholarship awards, lively music, dancing and a giant bonfire. Last year 1,500 people attended, and we look forward to an even larger crowd this year."

"Festivities begin at noon with the raising of the maypole by SVEA NJ and dancing and singing on the college lawn. The first stage show at 1:30 p.m. begins with a traditional flag ceremony, at 4:30 p.m. there is a second stage show. A midsummer Dance begins at 6 p.m.. The event ends with a Celebration bonfire at 9 p.m."

Performing throughout the day in the air conditioned auditorium will be the Norrköping Hot Trio, a pop and jazz ensemble from Sweden; Merja Soria, a vocalist and musician from Finland; Equinox, a singing group from Stockholm, Sweden; the award-winning Ridgewood Concert Band conducted by Chris Wilhjelm of

Danish descent; Shirley Pedersen Keller, a Norwegian-American folk singer; Asdis Krismundsdottir, an Icelandic soprano and the Scandinavian Hop Orchestra. The Bert Stromholm Orchestra with violinist Jeanette Baker will perform at the Midsummer Dance.

Proceeds from the event benefit the Scandinavian American Heritage Society Scholarship Fund, and this year's scholarships will be presented on the auditorium stage.

Three lucky people will win round-trip airline tickets to Scandinavia, courtesy of Finnair, Icelandair and SAS. Door prizes will be awarded throughout the day.

The rain-or-shine celebration will be held at the County College of Morris, just off route 10, in Randolph. The college is easily reached from Routes 46, 187 and 80 and is only 40 minutes from the George Washington Bridge. From Manhattan, New Jersey Transit trains to Dover and the Lakeland bus come within a short taxi ride to the college. Again this year a chartered bus will make the round trip from Brooklyn and Manhattan.

"Millions of people in the Northeast trace their roots to Scandinavia," says Ljung, "and everyone else is an honorary Scandinavian. We look forward to sharing the longest day of the year with Scandinavians and honorary Scandinavians of all ages."

Tickets cost \$7.00 in advance or \$9.00 at the door. Children under 12 are free. For advance and bus tickets call 973-962-4632. For information call 201-262-4074, or 201-848-1198 or visit the Scandinavian American Heritage Society website at www.intac.com/~hansen.

SAHS

Helsinki approves Winter Olympics bid

The Helsinki city council voted last week in favor of Helsinki's quest to co-host the Winter Olympics in 2006. The city's elected representatives also approved a list of guarantees that they may be called upon to honor if Helsinki's application is successful.

The guarantees include the building of an athletes' village and an indoor speed-skating arena just down the road from where I reside. Apart from that, the council gave the International Olympic Committee a guarantee covering hotel room prices and a promise that no other event of any importance will take place in Helsinki at the same time as the Olympics.

A member of the Green Party proposed that the application be rejected but the cross-party pro-Olympic bloc won the day by a majority of 60 to 20. The local anti-Olympic committee held a demo before the council meeting, alleging that the IOC's requested guarantees place an excessive burden on the daughter of the Baltic.

Yes, well, maybe. But I'm amazed that the anti-Olympic lobbyists haven't had kittens over the cost of the urban facelift now going on, prior to Finland's presidency of the EU in the second half of next year and Helsinki's stint as a European capital of culture in 2000.

Joe Brady for Virtual Finland

Track & Field Meet at Saima Park July 5

FITCHBURG, MA - The Reipas Athletic Club will present its 84th annual Summer Festival & Track Meet on Sunday, July 5, at the Finnish Memorial Field, Saima Park, Scott Rd.

Events for men, women

Field events begin at 9 a.m. with the javelin throw followed by the high jump (9:30), shot put (9:45), long jump (10), discus (10:30), triple jump (11), hammer (11:15) and weight (12 noon).

Track events will begin with the 3,000 m (10:50); 100 m finals (trials if necessary) (11:05); 1,500 m race walk (includes senior division) (11:20); Paavo Nurmi Classic 1,500 m (11:30); 400 m (11:45); 100 m finals (only with trials) (12:05 p.m.); 800 m (12:10 p.m.).

Events for boys, girls

Field events for boys and girls begin with the high jump for ages 9-10, 11-12, 13-14 and 15-16 following the adult high jump.

Next, following the adult long jump, is the long jump for ages 13-14 and 15-16.

The standing jump (ages 9-10 and 11-12), is at 11 a.m.

In track there will be a 40 meter "Fun Run" for ages 8 and under beginning at 10:30 a.m. The 100 m (for ages 9-10, 11-12, 13-14, 15-16) fol-

lows the "Fun Run."

And the 350 m with divisions for ages 8 and under, 9-10, 11-12, 13-14 and 15-16, will be run at 11:55.

Facilities

The facilities of the Finnish Memorial Field include a six-lane, 350-meter stone dust surfaced track and concrete throwing circles. Shower available.

Soft drinks provided to all participants by Coca-Cola.

Awards

Awards to be given include: trophies to the first three finishers in each open event; the Erkki Koutonen Trophy for outstanding performance in jumping events; the Frank Luukkala Trophy for the most outstanding performance overall; ribbons to the first three high school finishers; ribbons to the first three finishers in the boys' and girls' events; participation ribbons to all boys and girls.

Entry fees: \$5 for open events; \$1 ages 9-16. No fee 8 and under.

Entry forms available from Reipas Athletic Club, P. O. Box 2231, Fitchburg MA 01420.

For more information, contact meet director Matt Castriotta, P. O. Box 1272, Barre MA 01005; Tel. 978-928-5049.

VETERANS EVENTS

from page 5

as well, is to have our people share their stories so we can get a true picture of what service to one's country and the peace of the world is all about. This is the first step in a comprehensive effort to bring veterans together. There will be a "Book of Honor" in which visitors may write of their service or that of family members. A distinctive badge is being prepared to be worn by veterans of specific wars and campaigns.

Veterans from Finland will join with those of Canada and the United States in a "Veterans Park" which will have a tent for pictures and memorabilia to view, and where they may reminisce and share experiences with one another.

Vetellin Mieskuoro, a chorus of veterans primarily from the Finnish-Russian Winter War, will sing music of their tradition. They will also provide music for the Finnish language service at nine on Sunday, July 12.

The feature program, chaired by Reverend Westfield, will take place on Saturday morn-

ing, July 11, at ten. Here veterans of various eras will share their experiences for the benefit of FinnFest participants. Brigadier General Timo Sahl, Surgeon General of Finland's Defence Forces, will deliver the keynote address.

Those veterans desiring to march in an opening day parade are invited to wear distinctive clothing and decorations. They will assemble at three on Thursday. Raimo Ahti of Lunenburg (MA) will be the marshal for this event.

Also if anyone wishes to bring an instrument to FinnFest, there is a strong probability that impromptu song sessions may develop.

Some are of the opinion that an effort at reflection and recognition of this nature is long overdue. The committee in charge of planning is hopeful that their effort will represent a solid beginning.

Duane Westfield
FinnFest USA '98

Duane Westfield is the co-ordinator of the Finn Fest USA '98 veterans program.

An Unforgettable Year

by Beth Kangas

Nearly two years ago my adventure started - I applied to be an exchange student to Finland with YFU (Youth for Understanding). Little did I know at that time that two years would take me from tiny New Ipswich (NH) to half way around the world to Turenki, Finland.

I didn't have any idea that the time I have now spent here in Finland would go so fast - it's almost time to go home. The time I have spent here in Hämeenlinna and Turenki, Finland, will stay with me for the rest of my life: the laughter, the tears, the fights, the good times, the bad ones, my new school, my new friends. Nothing will ever be able to replace them and some of the memories made.

It seems like a long time ago, two years back, now everything is almost over and I'm looking back over my year wondering what I might have done better, what I might have wanted to change. Though not everything was good all the time, I don't think that I'd change very much.

I came here very excited, eager to learn, eager to see and do and I have to admit maybe even a little naive. Making friends and adjusting to my new way of life and host family was difficult, but to put it briefly, having to do these things has caused me to greater appreciate my friends, family and way of life back in the States. My family, I can probably never thank enough for doing their best to show me their way of life.

After the initial excitement wore off things started settling down and fitting in - that was when the cold started to arrive and winter was fast approaching.

The Finnish winter was a shock nothing like I ever expected it to be although I do come from Southern New Hampshire. The nights quickly became very long and often I'd have to go to school when it was -30° Celsius and the snow was nearly blinding.

Through those days sitting in school I learned a lot about how much Finnish students have to study for their exams and how much a high-school diploma actually means to them.

I had to buy an extra sweater and made sure I had plenty of layers on, even into mid-April. The darkness often left me depressed and I'd wonder how there would ever be the summer and light again.

During the dark time I learned about the joy of Finnish Christmas and New Year. Winter has since ended and spring has come, everybody always says that the spring is one of Finns' favorite seasons and I can see why.

Spring has come in with a flourish. I think that in the 17 years of my life I've never seen a more beautiful spring than the one outside my window. I've learned to appreciate the nature that the Finnish love so much, I now see how much the Finnish way of life has been affected by nature: people's first names, last names, city names and even the world Suomi itself comes from the omnipresent nature.

Last March I was given the chance to learn about another aspect of Finnish culture, the Lapps and Lapland. With YFU I took a week skiing trip up to Lapland: we all ate traditional Lappish food including reindeer and took part in a Lappish "baptism." Many of the memories of that trip will stay with me forever.

Another unforgettable experience was in February when I participated in something called *Vanhon pöytä*, held after the day the 3rd class leaves to take their final exams. After practicing the required dances for many, many weeks the practicing finally paid off when we performed them to an audience of all of our parents and friends.

I've also since started learning how to play the Finnish

version of baseball, *pesäpallo*, and trying to do my best though the game is almost an entirely different game. Luckily I had many good helpers to help me along - all the girls in the 2nd class at Hämeenlinnan Lyseon lukio.

I also learned this year a lot about a very important Finnish man, Jean Sibelius, who went to the same school as I did, because of that I was able to take a special course on his life and music. In many ways for me being able to go to his school was an incredible honor.

As the day I leave is fast approaching I look forward to making the most out of the rest of my stay. I know that once I return I will have the challenge of trying to readjust to life in America. I think that might be harder than trying to adjust to life here.

I think back to why I came here to Finland, because my great-grandfather came from Lapua and I wanted to learn more about Finland and where he came from. I've learned a lot about Finland and the culture my ancestors came from though I have not yet been able to travel back to Lapua - I hope to be able to do so.

In coming here I wanted an adventure, a challenge, a new way of life, and in many ways I have acquired that. I've learned this year to be more independent and trust myself more, something that I may not have learned if I hadn't come at all. I recently learned about how to celebrate graduation from high school in Finland. Everything has been wonderful and his has been a wonderful year.

Olen oppinut paljon yhdessä vuodessa. Suomen kieli, valkka seän on vaikeaa, olen oppinut puhua ja ymmärtää sitä. Tämä vuosi on ollut täynnä monia hyviä ja ei niin hyviä asioita. Ja haluaisin kiittää kaikkia, jolta ovat auttaneet minua.

CHICAGO, IL - A representative of Governor Jim Edgar's office brought greetings from the governor to the Finland booth at the annual Skokie Ethnic Cultural Festival. Left to right are Eeva Kallio, Alli Maria Leone, Betty Kangas Petroski and Pat Michalski, assistant to the governor for ethnic affairs.

photo: IL Governor's Office

Elsie Ikonen

BEVERLY HILLS, FL - Elsie M. Ikonen, 87, kuoli toukok. 21, 1998. Hän oli 1993 kuolleen Edward B. Ikonen leski.

Hän oli asunut Gardnerissa (MA) ennen Floridaan muuttoaan. Hän oli työskennellyt psykiatrisena sosiaalivirkailijana entisessä Gardner State sairaalassa.

Ikonen oli jäsenenä Citrus County Historical Societyssa, Beverly Hills Garden Clubissa, Westminster Historical Societyssa ja Finnish Cultural Center'ssä Fitchburgissa (MA). Hän oli PSI:n Greater Fitchburg Chapter'n entinen presidentti.

Kaipaamaan jäi poika Richard M. Ikonen, Beverly Hills; kaksi veljeä, Allan J. Menne, Lake Worth ja Reino W. Menne, Gardner, MA. Veli Leo Menne oli kuollut aikaisemmin.

Anne Bariteau

STOW, MA - Anne (Kivelä) Bariteau, 84, Stow, kuoli kesäk. 3, 1998 Emerson sairaalassa Concordissa.

Hän oli syntynyt Maynardissa Henry ja Hilda (Koski) Kivelän tyttärenä ja oli asunut paikkakunnalla suurimman osan elämästään.

Edesmennyt oli työskennellyt monia vuosia tarjottajana ja myöhemmin vaatekaupan myyjänä Concordissa. Hän oli erinomainen ompelija ja pelasi golfia.

Kaipaamaan jäi poika Alan, Maynard; kaksi lapsenlasta, Jennifer Bariteau, Acton ja Aimee Bariteau, Maynard. Toinen poika John oli kuollut aikaisemmin.

Hautaaminen Glenwood hautausmaahan Maynardissa.

Vivian I. Robertson

FITCHBURG, MA - Vivian I. (Anderson) Robertson, 90, 89 Pacific St., kuoli kesäk. 12, 1998 Health Alliance Leominster sairaalassa sairauden murtamana. Hän oli 1990 kuolleen William H. Robertsonin leski.

Hän oli syntynyt elok. 1, 1907 Fitchburgissa John ja Lydia (Wusti) Andersonin tyttärenä ja oli elinikäinen paikkakuntalainen.

Edesmennyt oli ollut 53 vuoden ajan kasvatusäitinä ja oli sinä aikana hoivannut yli 400 lasta. Vuonna 1986 hän sai vastaanottaa silloiselta kuvernööri Michael Dukakisilta ja osavaltion senaattilta kiitoksen roolistaan Massachusettsin ensimmäisenä kasvatusvanhempana. Vuonna 1993 hän vastaanotti toisen palkinnon.

Hän piti kaikenlaisista lempieläimistä, koirista, kissoista marsuista ja trooppisista kaloista. Hän oli myös kova tekemään käsityötä.

Kaipaamaan jäi kaksi poikaa, Edward J. Robertson, New Jersey ja Jonathan B. Robertson, Lowell; tytär Sandra A. McAuliffe, Leominster; veli Robert Anderson, Fitchburg; yhdeksän lastenlasta; ja yhdeksän lastenlasten lasta. Kaksi veljeä ja viisi siskoa kuoli aikaisemmin.

Bosk Funeral Home, 85 Blossom St., toimitti hautaamisen Forest Hill hautausmaahan.

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling
Douglas Stone
Directors

69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 978-632-0377

Kuolleita

Esther O'Connor

HUBBARDSTON, MA - Esther M. (Salminen) O'Connor, 82, 26 Connecticut Ave., Enfield, CT, kuoli kesäk. 6, 1998 Baystate Medical Center'ssä Springfieldissä sairauden murtamana. Hän oli 1972 kuolleen James E. O'Connorin leski.

Hän oli syntynyt jouluk. 10, 1915 Worcesterissa Wilho ja Matilda (Savón) Salmisen tyttärenä ja oli asunut Enfieldissä viimeiset 30 vuotta. Suurimman osan elämästään hän oli asunut Hubbardstonissa.

Edesmennyt oli valmistunut sairaanhoitajaksi entisestä Heywood Hospital School of Nursing oppilaitoksesta. Hän oli työskennellyt useita vuosia Rutland Veterans Administration sairaalassa. Sitä ennen hän oli ollut Heywood sairaalassa Gardnerissa.

lassa Gardnerissa.

Hänen harrastuksiltaan kuuluu neulepistotyöt ja maalaus. Hän oli myös luonnon ystävä. Kaipaamaan jäi poika Charles H. Lufkin, West Boylston; kolme tytärtä, Sally V. Lufkin, Westminster, MD, Carol A. Plato, Enfield, CT ja Eileen M. Burks, Simi Valley, CA; veli Wilho Salminen, Sun City, AZ; kuusi lastenlasta ja yksi lapsenlapsen lapsi.

Edesmenneen ensimmäinen ja aviomies, David Lufkin oli kuollut aikaisemmin.

Smith Funeral Home, 85 Vernon St., Gardner, toimitti hautaamisen Brookside hautausmaahan Hubbardstonissa. Covenant Evangelical Lutheran kirkon (Gardner) pastori David R. Cote toimitti siunaamisen.

Arvo J. Mäki

WORCESTER, MA - Arvo J. Mäki, 84, 9503 Warren Road, Plymouth, MI, kuoli kesäk. 9, 1998 Angela Hospice Care Center'ssä Plymouthissa.

Hän oli syntynyt Midwayssa (MI) Joseph ja Albertina (Filpula) Mäen poikana ja oli asunut monia vuosia Worcesterissa ennen kuin muutti Plymouthiin 1995. High schoolin hän oli käynyt Michiganissa.

Mäki oli työskennellyt monia vuosia Norton Co.:ssa.

Edesmennyt oli toisen maailmansodan veteraani.

Kaipaamaan jäi puoliso Edith A. (Hautaniemi) Mäki; poika David J. Mäki, Plymouth, MI, jonka luona edesmennyt asui; sekä sisarusten lapsia.

Nordgren, Carrigan, Mangsen Memorial Chapel, 300 Lincoln St., toimitti hautaamisen Worcester County Memorial hautausmaahan Paxtonissa.

Nokia poistanut juutalaisia loukanneen mainoksen

Matkapuhelinjätti Nokia vetää Saksassa pois markkinoilta mainoksen, joka on loukannut juutalaisia Saksassa ja Yhdysvalloissa.

Mainoksessa on kuvia erilaisista ja eri värisistä matkapuhelimista, ja päällä teksti "Jedem das Seine", mikä vapaasti kääntäen tarkoittaa "Jokaiselle se, minkä hän ansaitsee". Samaa iskulausetta käytettiin toisen maailmansodan aikana Buchenwaldin keskitysleirin portilla.

Yhdysvaltain juutalaisjärjestö AJC vaati jo lauantaina saksalaisessa tageszeitung-lehdessä Nokiaa lopettamaan juutalaisia loukkaavan mainonnan.

"Nokia pahoittelee syvästi loukkausta, jonka se on aiheuttanut tällä epäonnistulla sanavalinnalla", sanoi Nokian johtaja Anssi Vanjoki uutistoimisto AP:n mukaan New Yorkissa.

"Juttu oli täydellinen yllätys ja täydellinen vahinko sekä meidän että mainostojien puolesta. Ryhdyimme heti toimiin mainoksen poistamiseksi, kun saimme ensimmäiset valitukset asiasta", Nokia Mobile Phonesin viestintäjohtaja Tapio Hedman sanoi Helsingin Sanomille sunnuntaina. (HS)

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave., Fitchburg, MA
Puh. 978-343-7137

Ystävällinen palvelu

PYSÄKÖINTITILAT

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

Palvelien Norwoodia ja ympäristöä

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 781-762-1509

Robert H. Auchmoody Funeral Homes, Inc.

Poughkeepsie, NY
452-1680

Hopewell Junction, NY
221-9234

Fishkill, NY
896-6166

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220

In continuous service to the community since 1849

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 860-774-3284

Central Village, Conn.
Tel. 860-564-2147

NORDGREN

HAUTAUSTOIMISTO

300 Lincoln Street, Worcester, Mass.
Puhelin 852-2161

ARTHUR A. NORDGREN

Sawyer-Miller-Masciarelli

Funeral Homes, Incorporated

129 Elm Street • 123 Main Street • 3 Massachusetts Ave.
Fitchburg Westminster Lunenburg

Directors:

Henry J. Masciarelli

John F. Masciarelli

Michael D. Masciarelli

Howard J. Miller

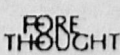
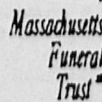
Ina A. Davidson-Carey

978-345-6778

Fax 978-345-5886

Also Serving Ashby, Ashburnham, Hubbardston

and Princeton

Deware Family Funeral Homes

Serving All Faiths & Nationalities

Deware Funeral Home

Wollaston Chapel
576 Hancock Street
Quincy, MA 02170

Hannel Funeral Home

Hannel Chapel
86 Copeland Street
W. Quincy, MA 02169

Directors

Scott Deware Donald McCarthy
(617) 472-1137

Affordability Plus Service

Advanced Planning • Cremation Service Available

Services Rendered To Any Distance

Affiliated with the J.S. Waterman - Waring Funeral Homes

Bosk Funeral Home

85 Blossom Street
Fitchburg, MA 01420
(978) 342-3635

John A. Bosk, Sr.

John A. Bosk, Jr.

Donald G. Dufault

Registered Directors

Ashburnham Funeral Chapel

33 R. Main Street
Ashburnham, MA
(978) 827-5700

MEMBERS OF LOCAL AND INTERNATIONAL
ASSOCIATIONS TO SERVE YOU WORLD WIDE.

LOCAL MEMBER CREMATION ASSOCIATION OF NORTH AMERICA

PRE-PLANNING AVAILABLE TO SUIT EVERY NEED FUNDED THROUGH:

• BANK TRUSTS • LIFE INSURANCE
• ASSOCIATION CANADO-AMERICAINE • ACA INSURANCE

AT-NEED SERVICES • CHURCH • CHAPEL • CEMETERY • RESIDENCE

SERVING ALL FAITHS

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. 603-863-2113
42 Main St., Newport, NH

Marmorisia ja graniittisia

hautakiviä

BOLSTER Monumental Works

DAVID J. PRATT, omistaja
Route 26, Oxford, Maine
Puh. 207-743-2673

Paavo Lipponen isyyslomalta elokuussa

Suomen pääministeri Paavo Lipponen jää isyyslomalta elokuun lopulla. Lipposelle on myönnetty kuuden vuorokauden isyysloma välittömästi lapsen syntymän jälkeen. Lipponen vahvisti asian MTV3:n *Huomenta Suomen* haastattelussa.

Pääministeri Lipposen ja rouva Päivi Hertzbergin lapsen syntymän laskettu aika on elokuun lopulla. (SS)

Seurakunnat

Ashburnham, MA

Tiistaina, kesäk. 23. p:nä klo 7:30 ill. Karl Innala Ruotsista puhuu suomeksi Ashburnhamin Apostolic Lutheran kirkossa, Route 12.

Fitchburg, MA

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radiohartaushyvätykset lähetetään joka sunnuntaiamuksella WEIM am 1280, Fitchburg, klo 8:45.

Tiedusteluja seurakunnan toiminnasta voi tehdä soittamalla Michael Miedolle 345-2482 tai numeroon 343-9659. Myös niitä, jotka tarvitsevat kyytiä seurakunnan tilaisuuksiin, pyydetään ottamaan yhteys yllämainittujen numeroiden avulla.

Suomenkielinen radio-ohjelma sunnuntaisin klo 4 i.p. asemalta 1200 am lähetetään kuuteen osavaltioon: Massachusetts, Maine, New Hampshire, Vermont, Connecticut ja Rhode Island.

Elm St. Lähetysseurakunta

Jumalanpalvelus sunnuntaisin klo 9:30 aamulla. Pastori John Buczynski saarnaa. Pikku lapsille on järjestetty hoito jumalanpalveluksen ajaksi.

Kellokuoro kokoontuu maanantai-iltain klo 7:00.

Kirkkokuoro harjoittelee tiistai-iltain klo 6:45.

Hartaustilaisuus keskiviikkoisin klo 2:00 iltapäivällä.

Messiah Lutheran seurakunta

Pyhäkoulu ei kokoontu sunnuntaina, kesäk. 21. p:nä. Klo 9:00 aam. aikuisten raamattutunti. Klo 10:30 englanninkielinen jumalanpalvelus. Kirkkoherra Phil Alexanderin virkaan asettaminen. Klo 3:30 ip. suomenkielinen Naistenliitto kokoontuu.

New Ipswich, NH

Karl Innala Ruotsista puhuu suomeksi Apostolic Lutheran kirkossa Goen Roadilla sunnuntaina, kesäk. 21. p:nä klo 10:00 aam., 2:00 ip. ja 6:00 ill. sekä maanantaina, kesäk. 22. p:nä klo 7:30 illalla. Sunnuntaina tarjoillaan ateriat keskipäivällä.

Suomenkielinen jumalanpalvelus kuukauden neljäntenä sunnuntaina klo 3:00 iltapäivällä.

Townsend, MA

Oiva Rauhalan, asianajajan mukaan hänen 82-vuotias asiakkaansa tulee ilmeisesti viettämään lopun elämäänsä valvotussa psykiatrihoitolas-
sa.

Asianajaja Albert Conlon sanoi tuomarin tulleen siihen johtopäätökseen, että Rauhalan on kykenemätön osallistumaan oikeudenkäyntiin syytettynä 79-vuotiaana valmonsensa Ellen Rauhalan polttomurhasta viime vuoden maaliskuussa.

Vaikka Rauhalaa syytetään toisen asteen murhasta, asia jää käsittelemättä ellei hänen kykenemättömyys statuksensa muutu, Conlon totesi. Hän sanoi Rauhalan sairastavan Alzheimerin tautia.

Rauhalan sanotaan kertoneen poliisille, että hänen aikomuksenaan oli tappaa itsensä tulipalon yhteydessä. Rauhalat olivat olleet naimisissa lähes 60 vuotta ja Rauhalan vaimo oli liikuntakyvytön.

WEST HARTFORD, CT - RAIVAAJAN päätoimittaja Marita Cauthen oli vierailijana puhujana Scandinavian Cultural Society of Greater Hartford järjestön toukokuuisessa kokouksessa kertoen työstään RAIVAAJAN toimituksessa sekä Fitchburgin suomalaisyhteisön synnystä ja tämänhetkisestä toiminnasta. Seura kokoontuu joka toinen kuukausi ja sen jäsenet ovat sukujuuriltaan suomalaisia, ruotsalaisia, norjalaisia ja tanskalaisia. Toistaiseksi seurassa ei vielä ole yhtään islantilaisista jäsentä. Kokouskielenä on englanti. Kuvassa seuran suomalaissyntyinen jäsen Mia McMahon, presidentti Kenneth Bensen ja Marita Cauthen.

MUISTOMERKKI...

jatkoa sivulta 3

Omana aikanaan leirejä kutsuttiin vankileireiksi, mutta myös keskitysleiri-nimitystä käytettiin. Nykypäivän kielikäytön valossa nimitys keskitysleiri on osuva. Tietosanakirjamääritelmän mukaan keskitysleiri on eristetty alue, jolla kootaan vihollisvaltakuntien alamaiset tai valtiolle tai hallitsevalle puolueelle vaaralliset oman maan kansalaiset.

Vankeinhoitojärjestelmän osaksi suomalaisia leirejä on vaikea mieltää. Varsinaisia tuhoamisleirejäkään ne eivät olleet, joskin ainakin Tammisaaren leirissä oli myös tällaisia piirteitä.

Eri maiden leireissä oli yhtäläisyyksiä

Paavolaisen tutkimus paljastaa, että keskitysleirien tyypilliset toimintatavat olivat käytössä suomalaisillakin leireillä. Ampumalla teloittaminen, nälkiinnyttäminen, taudeille altistaminen, seksuaalinen hyväksikäyttö, ruoskiminen, pakotyö ja henkinen kidutus olivat leirien julmaa arkea.

Suomalaisilla keskitysleireillä näyttää olleen paljon yhteisiä piirteitä mm. Saksan ja Neuvostoliiton myöhempien leirijärjestelmien kanssa. Yhteistä oli mm. nälkään näennästyttäminen, vartijoiden huono asema, byrokraattisuus ja vastuunkantajien puuttuminen. Kaikissa maissa sokea kuuliaisuus valtiota kohtaan johti rikoksiin ihmisyyttä vastaan.

Vankien nälkiinnyttäminen oli osittain tietoista, osittain välinpitämättömyyttä. Paavolainen osoittaa kirjassaan, että leirien ruokahuolto olisi ollut järjestettävissä, mutta sitä ei haluttu tehdä. Vartijoina käytettiin Suomessa suojeluskuntalaisia, asevelvollisia ja siviilejäkin. Etenkin asevelvolliset tunsivat sääliä vankeja kohtaan ja yrittivät auttaa heitä. Tästä rangaistiin. Jotkut palkkautuivat kaameaan työhön vapaaehtoisesti.

"Sosiaalipsykologien tutkimusten mukaan ollaan yleensä sitä mieltä, että tämännäköisiin tehtäviin ajautuu suhteellisen runsaasti myös ns. sadisteja että muuten viettämälänsä harhautuneita. Tämä koitui vangeille suureksi onnettomuudeksi", Paavolainen toteaa. (STT)

Parviainen otti Rädyttä ennätyksen

Kuuden vuoden takainen nuorten keihäänheiton maailmanmestari Aki Parviainen nakkasi viime viikolla keihäänheiton Suomen ennätyksen nimiinsä. Parviainen ylitti 90,88 metrin heittollaan Sepo Rädyn nimissä kuusi vuotta olleen ennätyksen 20 sentillä.

Samalla Parviainen kukisti tukun maailman maineikkaita heittäjiä hurjatasoissa kilpailussa. Viime vuoden MM-kisojen kakkonen, brittiläinen Steve Backley jäi nytkin hopealle tuloksella 89,22. Saksalainen Boris Henry lennätti keihästään 88,51 metriä, mutta jäi kolmanneksi. (MTV3)

Kielto pilkata julkisesti Jumalaa pysyy Suomen rikoslaissa

Kiistelty asia ratkesi eduskunnan suuren valiokunnan äänestyksessä luvuin 13-12. Hallitus esitti alunperin kielon poistamista ja lakivaliokunta oli samaa mieltä. Eduskunnan toisessa käsittelyssä voitti kuitenkin yllättäen esitys kiellon säilyttämisestä.

Suuren valiokunnan kanta on lopullinen, eikä sitä enää voida muuttaa. (SS)

NORTH-END
SUBARU-MAZDA
Rte. 13, Lunenburg
(508) 582-4911 • 1-800-548-6699
ISUZU-SUZUKI
525 John Fitch Hwy., Fitchburg
(508) 345-1011 • 1-800-345-SAVE

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

Kutsumme kaikkia
Mansikkajuhlaamme
sunnuntaina, kesäkuun 28. p:nä klo 5:00 iltapäivällä
750 Rindge Road, Fitchburg
Messiah luterilaisen seurakunnan suomenkielinen Naistenliitto

HUHTALA OIL CO.
198 PATRIOTS ROAD, EAST TEMPLETON

• Our own service department to our customers
• New customers always welcome
• Our third generation
CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

From the desk of Stig Häggblom:

Kiasma

Hullunmylly - mutta mielittävää sellainen!

Kun nykytaiteen museon Kiasman sijaintipaikka vuosikymmenien jälkeen varmistui Töölönlahden tuntumaan, Reijo Kela "vihki" sen maapohjan Suomalaisryhmän kanssa. Tanssiryhmää oli kolmekymmenen jäsenen verran läsnä avajaisissa peräti 24 tunnin ajan. Tämä maraton toteutettiin ilman musiikkia, eikä sitä toteuteta koskaan toista kertaa...

Museonjohtaja Tuula Arkio, joka on "avoimien ovien" kannalla, kertoo koko rakennuksen kustannusten nousseen 227,500,000 markkaan, vuoden toimintamäärärahojen olevan 9,1 miljoonaa, taidehankintamäärärahojen oleen (toistaiseksi) 18 miljoonaa.

Nykytaide-järjestö perustettiin vuonna 1939 ja se lienee tämän museon varsinainen alullepanija.

Kun amerikkalainen Steven Holl oli kymmenkunta vuotta sitten voittanut rakennuskilpailun ja paikka oli määrätty Postitalon viereen, alkoi varsinainen näytös.

Jalkaväen kenraali Adolf Ehrnrooth, jo pitkälti yli 90 vuotta vanha Mannerheiminristin ritari, aloitti sodan sanomalla, ettei Marskin patsasta tuolla tavalla saa häiritä...

Yli yön kenraali keräsi taakseen 23,000 tuhatta ja propagandasota oli selvä. Oliko museo siirrettävä?

Ei suinkaan. Mutta ilmaista mainontaa tuli roppa kaupalla. Kaupunginjohtaja Kari Rahkamo oli viisas, puhui jopa Marskin patsaan "vähäisestä" siirtämisestä, mutta ei hän sitä tarvittu.

Nyt on selvästi nähtävissä, että museo toi sekä patsaalle että kadun vastakkaisella puolella olevalle eduskuntatalolle lisää sekä pontta että arvokkuutta. Kaikki tässä tukevat toisiaan, vielä kun-

nioituksella.

Helsinki sai tässä kertaheitolla itse asiansa toisen keskustan.

Alvar Aallon satavuotisjuhlien yhteydessä on käynyt ilmi, että Amerikassakin on suuri arkkitehti!

Steven Holl sanoo:

"Kiasma, the Museum of Contemporary Art, lies in the heart of Helsinki at the foot of the Parliament building to the west, with Eliel Saarinen's Helsinki railway station to the east and Alvar Aalto's Finlandia Hall to the north... The

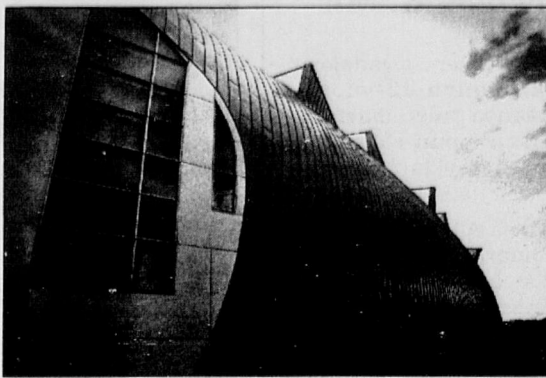
horizontal light of northern latitudes is linking the new museum to Helsinki's Töölö heart, which on a clear day, in Aalto's words, 'extends to Lapland'."

Holl myös hyväksyy ja tervehtii Marskin patsaan lä-

näoloa:

"The most visible symbolism in relation to Kiasma can be seen in the Mannerheim statue."

Monta selitystä löytyy "kiasma" sanan ja nimen löytymiseen. Kohtauspaikka, silmien

Junamatkailijan tai Kalliossa asuvan silmiin osuu ensimmäisenä sulkeutuva pullistus, umpinainen seinä.

Kiasman paras puoli on keskikaupungille päin, arkkitehdin ikloma taiteellinen sommitelma.

katseen risteyspaikka. Holl itse lähti latinankielisestä voittajaehdotuksessaan ja "Kiasma" syntyi sitä vain vähän muuttamalla. *Chla-sm, chlasma...*

Jos tulet, arvon RAIVAAJAN lukija, Suomeen lähialkoita, näet paitsi rakennuksen myös "This Side of the Ocean" näyttelyn.

"The imagery related to Finnishness is extremely slow to change" todetaan...

Fanni Niemi-Junkola, Sirpa Alalääkkölä, Esko Männikkö, Pekka Nevalainen ovat taiteilijoita, tämän näyttelyn tekijöitä.

Oopperatalo tuli vaikeimpaa aikana - ja maksoi enemmän - mutta "Kiasma" tuli raikkaan tuulen mukana alle viivaamaan, niin kuvittelen, suomalaisuutta uudessa Euroopassa.

**Muistithan
uusia
tilauksesi?**

Kysymys Karjalan palautuksesta jakaa Karjalan liittoa

Vaikka toivo Karjalan palautuksesta eläkin vielä vahvana Karjalan liitossa, tavoitteesta ei olla yksimielisiä. Vaikka Karjala saataisiin takaisin, muuttohalukkuutta alueelle ei juuri löydy. Tämä käy ilmi Karjalan liiton teetämästä kyselystä.

Suomen Gallupin kyselyyn osallistui yli viisisataa Karjalan liiton jäsentä. Heistä kolme neljästä (69%) toivoo Karjalan palautusta. Erityisesti palautustoive elää yli seitsemänkymmentävuotiaiden miesjäsenten mielissä.

Kuitenkin vain noin kymmenen prosenttia vastanneista karjalaisvakoista ja heidän jälkeläisistään olisi valmis palaamaan kotiseudulleen.

**New Yorkin
Suomalainen
Evangelisluterilainen
SEURAKUNTA**
at Park Avenue
Methodist Church
106 E. 86th St., NYC 10028

Services conducted
in Finnish language

For further information:
718-894-6178
718-892-2712

**THE FINLANDIA
FOUNDATION**
Metropolitan Chapter, Inc.
Meetings every 2nd
Friday of the month from
October through May.
**CENTRAL
PRESBYTERIAN
CHURCH**

593 Park Ave & 64th St., NYC

Mailing address for
information
P.O. Box 2590
Grand Central Station,
New York, NY 10163

Finnairin tulos kaksinkertaistui

Finnair-konsernin tulos oli maaliskuun lopussa päättyneellä vuoden mittaisella tilikaudella selvästi edellistä vuotta parempi.

Rahoituserien jälkeinen tulos nousi nyt 627 miljoonaan markkaan, kun se vuotta aiemmin oli 310 miljoonaa. Liikevaihto kasvoi lähes 9 prosenttia 8,1 miljardiin markkaan.

Suomen lentoliikenne virkistyi tuntuvasti edellisvuodesta ja Finnairin matkustajamäärä kasvoi vuoden aikana yhteensä 12,5 prosenttia. Kuljetetun rahdin määrä kasvoi 15,1 prosenttia.

Alkaneen tilivuoden tuloksen Finnair odottaa kovenevan kilpailun vuoksi jäävän päättyneen kauden tulosta heikommaksi.

(STT, Reuters, Talousuutiset)

1998

FINNAIR

**FinnExpress
Finland**

The Finnair Way

Let Norvista take you home.
Low prices on airfares.
Hotels. Car Rentals. Cruises. Tours.
Trust us for all your travel needs
anywhere in the world.

Norvista

228 East 45th Street • NY, NY 10017
Tel: 212-818-1198/800-677-6454 • Fax: 212-818-0585

CALL 800-677-6454